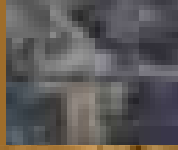

Tarih

İsmail ÇOLAK

II. MURAD'IN, GELECEĞİN FATİH'İNE NASİHATI

“Ey oğlum! Adaletten hiç ayrılma! Çünkü Allah âdildir ve âdil olanı sever. Bir bakıma sen O'nun yeryüzündeki halifesisin. O, sana lütuflarda bulunmuş ve kullarının başına serdar eylemiştir, bunu unutma.”

Sultan II. Murad, oğlu Şehzade Mehmed'e, onu "Fatih"liğe hazırlayacak keyfiyetteki, derin marnalar içeren şu nasihatlerde bulunmuştur:

"Ey benim sevgili oğlum! Bütün varlıkların kulluk eylediği yüce Rabbim, sana verdiği üstün meziyetleri artırsın."

"Ey oğlum! Ben, hayatlarını doğruluk üzere geçirenlerin âhîret âleminin sonsuz nimetlerine kavuşacaklarına inanıyorum. Bunun için Rabbime karşı yaptığım ibadetleri, samimi bir şekilde can-ı gönülden yaparım. Ben çektiğim sıkıntıların karşılıklarının, Allah tarafından verileceğine inanıyor ve bu hususta O'na iltica ediyorum. Ayrıca O'nun takdirinin benim için büyük bir safa olduğunu düşünüyorum."

"Ey oğlum! Her söylenene inanıp aldanmaktan uzak durmak, her durumun içyüzünü öğrenip düşünmek ve kendi gerçeğine yaklaşmak gerek."

"Ey oğlum! Ara sıra ecdadımı hatırlarım. Benden sonraki neslimizin akıbeti hakkında düşüncelere dalarım. Elhamdülillah bu-

güne kadar hürmet ve bağlılık görerek geldik, bugünden sonra da aynı şekilde devam etmemizi arzularım. Nasıl doğup geldiysek yine öylece gidelim isterim... Şunu iyice bilesin ki herhangi bir şeyin devamı, yalnız kaba kuvvet, kılıç ve kahramanlık zoruyla mümkün değildir. Akıl, tedbir, sabır, ileriye görme ve yorucu tecrübeler çok önemlidir. Birinci yol, her zaman geçerli olmadığı gibi, mahzurları da çoktur. İkinci yol da tek başına işe yaramaz. Büyük muvaffakiyetler için her ikisini de bir arada yürütmek gerek! Unutma ki yüce ecdadımızın büyük zaferleri, görünüşte kılıcın gölgesinde olmuşsa da hakikatte akıl, mantık ve muhabbet güçleriyle gerçekleşebilmiştir."

"Ey oğlum! Adaletten hiç ayrılm! Çünkü Allah âdildir ve âdil olanı sever. Bir bakıma sen O'nun yüzündeki halifesisin. O, sana lütuflarda bulunmuş ve kullarının başına serdar eylemiştir, bunu unutma."

"Ey oğlum! Bu dünyada üç türlü insan vardır: Birinci grup, akıl ve fikirleri yerinde, istikbali az çok gören ve düşünen, hiçbir gayr-i tabiiyetleri olmayan kimselerdir. İkincisi, hangi yolun

doğru veya eğri olup olmadığını bilmekten uzak kimselerdir. Ancak bu duruma kendi istekleriyle değil, etraflarının tesiriyle düşmüşlerdir. Nasihat edildiğinde doğru yola gelip hakikati kabul eder ve söz dinlerler. Bununla birlikte çoğu zaman da duyduklarına uyararak yaşarlar. Üçüncüsü ise, ne kendileri bir şeyden haberdardır ne de yapılan ikaz ve nasihatlere kulak asarlar. Sadece kendi arzularına uyar ve her şeyi bildiklerini zannederler. Bunlar en tehlikeli olanlardır."

"Ey oğul! Yüce Allah, eğer seni ilk sırada saydığım kimselerden yaratmışsa sevinir, Rabbim'e şükrederim. Yok, eğer ikincilerden isen, sana yapılan nasihatlere kulak vermeni tavsiye ederim. Sakın üçüncülere dâhil olmayasın! Onlar, ne Allah'a ne de insanlara karşı iyi bir durumdadırlar."

"Ey oğul! Padişahlar, ellerinde terazi tutmuş kimselere benzerler. Ancak asıl padişah odur ki elindeki teraziyi doğru tuta. Sen padişah olunca teraziyi doğru tutmanı tavsiye ederim. O zaman Yüce Allah da senin hakkında hayır murad eder, seni sâlihlerden kılar..."